

درآمدی بر شناختِ
مکاتب کهن حدیثی امامیه

نویسنده
محمد کاظم رحمتی
استادیار بنیاد دائرة المعارف اسلامی

نگارستان اندیشه
تهران- ۱۴۰۰

رحمتی، محمدکاظم، ۱۳۵۵ - Rahmati, Muhammad Kazem
عنوان و نام پدیدآور: درآمدی بر شناخت مکاتب کهن حدیثی امامیه/ نویسنده محمد کاظم رحمتی.
مشخصات نشر: تهران: نگارستان اندیشه، ۱۳۹۷. شابک: 978-600-8273-62-2
یادداشت: کتاب حاضر با همکاری انجمن ایرانی مطالعات قرآنی و فرهنگ اسلامی تهیه و منتشر شده است. کتابنامه.
موضوع: محدثان شیعه — سرگذشتنامه. Hadith (Shiites) -- Authorities – Biography
احادیث شیعه Hadith (Shiites) – Texts حدیث -- علم‌الرجال Hadith – *Ilm al-Rijal
شناسه افزوده: انجمن ایرانی مطالعات قرآنی و فرهنگ اسلامی.
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷ ۴د ۳ر / ۱۱۵ BP رده‌بندی دیوئی: ۲۹۷/۲۹۲۴
شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۸۷۹۴۹

درآمدی بر شناختِ مکاتب کهن حدیثی امامیه

محمد کاظم رحمتی
استادیار بنیاد دائرة المعارف اسلامی

صفحه‌آرا: قاسمی(رها)
طراح جلد: سعید صحابی
چاپ: دوم، ۱٤۰۰
تیراژ: ۳۰۰ نسخه
چاپ و صحافی: نصر

نشانی ناشر: م. انقلاب، ابتدای خ آزادی، خ بهزاد، شماره ۲۹، واحد۷
تلفن: ۶۶۴۳۵۴۲۳ _ ۶۶۴۳۵۴۱۶ _ ۶۶۹۴۲۵۴۲
www.cins.ir - info@cins.ir

فهرست مطالب

پیشگفتار

فرهنگ و تمدن اسلامی بی‌تردید بر پایه دو ستون و عمود مستحکم قرآن و حدیث بنا شده و مسلمانان در طی سده‌های متمادی با بهره‌گیری از آموزه‌های این دو منبع موفق به آفرینش آثار گرانسنگی درعرصه هنر، دانش و فن‌آوری شده‌اند. در واقع همه عناصر و مؤلفه‌های فرهنگ اسلامی اعم از باورها، ارزش‌ها، نمادها، هنجارها، رسوم و سنّت‌ها همگی از قرآن و حدیث سرچشمه گرفته‌اند. صرف نظر از تعاریف مختلفی که برای حدیث مطرح شده و نیز حجیت آن نزد فرق مختلف اسلامی به هر روی حدیث به مثابه سخنان حاکی از قول و فعل و تقریر پیامبر (ص) و اصحاب ایشان از همان آغاز اهمّیت بسیار زیادی داشته است. عشق فوق‌العاده مسلمانان به پیامبر (ص) باعث شد از همان سده اول یاران و پیروان ایشان در بوم‌های مختلف اسلامی به گردآوری و ثبت احادیث ایشان اهتمام بورزند. نگاشته‌های معتنابه حدیثی که تا به امروز در دسترس ما قرار دارد حاصل تلاش‌های گسترده‌ای است که از آن زمان به یادگار مانده است. در این میان فرقه امامیه که تا حدود سده سوم هجری از محضر امامان خود استفاده کردند موفق شدند مجموعه‌های گسترده‌تری از حدیث را جمع‌آوری و تدوین نمایند. در واقع از دوران امام موسی کاظم (ع) (د. ۱۸۳) تا سال ۳۲۹ هجری یعنی آغاز عصر غیبت، اگرچه امامان شیعی در تنگنا و حصر بودند ولی پیروان ایشان به هر روی از طرق مختلف با آنها ارتباط داشته و از آموزه‌های ایشان بهره‌مند می‌شدند. پراکندگی حضور امامان در سرزمین‌های مختلف اسلامی و نیز تنوع آراء و پراکندگی شیعیان در بوم‌های مختلف البته منجر به پیدایی حوزه‌ها و مکاتب گونه‌گون حدیثی شد که هر یک برای گزینش و پذیرش حدیث ویژگی‌هایی داشتند.